

Németh József

A sport- és kulturális rendezvények, tanácskozások, delegációk biztosítása

A turizmusbiztonság komplex rendszerének vizsgálatakor elengedhetetlen a különböző rendezvények biztonságához kapcsolódó feladatokat feltárni. Minden ember alapvető igénye a biztonsághoz és a védelemhez fűződő jogának érvényesülése. Ez hatványozottan igaz abban az esetben, ha valaki pihenés, kikapcsolódás vagy éppen üzleti okok miatt idegen országba utazik. A pihenni vágyók olyan célországot választanak, ahol biztonságban érezhetik magukat. A turisták által látogatott rendezvények biztonsága, a programok élménye nagyban meghatározza a jövőbeni döntést, a leendő turisztikai desztinációt.

1. A rendezvénybiztosítás fogalma

A demokratikus állami rendre való áttérés következtében megváltozott jogrend más követelményeket, jogokat, kötelezettséget támasztott, illetve támaszt a biztosítási feladatokat ellátó szervezetekkel és gazdasági társaságokkal szemben. Az új követelményeknek való folyamatos megfelelés speciális igénybevételt jelent a biztosítási folyamatok megszervezésében közreműködő rendőri szervezetektől és a bennük szerepet vállaló személyektől. A biztosítási munkafolyamatok, feladatok precíz megtervezése, végrehajtása napjainkban egyre nagyobb jelentőséggel bír. A rendezvények biztosítása során nélkülözhetetlen és szükségyszerű a magánbiztonsági szolgálatok és a rendőrség együttműködése (JUHÁSZ 2008).

A rendezvénybiztosítás azon intézkedések és tevékenységek összessége, amelyeket az adott esemény zavartalan lebonyolítása érdekében, a részt vevő személyek élet- és vagyonbiztonságának érdekében alkalmaznak. Egy másik megfogalmazásban a rendezvénybiztosítás célja a rendezvény zavartalan lebonyolításának biztosítása, az illetéktelen személyek kiszűrése és távoltartása, a résztvevők személyének és értékeinek, a rendezvény területének és környezetének megóvása, a rendbontás megelőzése.¹

A rendezvénybiztosítás célja:

- a rendezvény zavartalan lebonyolításának biztosítása;
- az illetéktelen személyek kiszűrése, távoltartása;
- a rendezvényen részt vevők személyi és vagyoni biztonságának megóvása;

¹ Elérhető: www.personal-branding.hu/a-rendezvenybiztositas-fogalma-es-jogszabalyi-hattere (A letöltés ideje: 2018. 08. 22.)

- a rendezvényen megjelenő VIP-személyek, vezetők testi épségének és vagyonbiztonságának biztosítása;
- a közterület, a környezet és a természet megóvása;
- a rendbontásra irányuló törekvések megakadályozása;
- a rendbontást előidéző személyek megfékezése, kiszűrése és a hatósági személyek segítségével ezen személyek kiemelése, a rendezvényről való eltávolítása.

A rendezvények fajtái:

- kulturális rendezvények;
- sportrendezvények;
- politikai rendezvények;
- tüntetések, felvonulások;
- gazdasági rendezvények;
- külföldi állami és kormányzati szintű delegációk látogatásával összefüggő rendezvények;
- konferenciák, tudományos ülések;
- katonai rendezvények;
- vallási szertartások, körmenetek;
- családi eseményekkel kapcsolatos rendezvények.

A felsorolt rendezvényfajták szinte mindegyike érinti, illetve érintheti a turistákat, ugyanis a kül- és belföldi turisták kedvelt célpontjai az egyes sport- vagy kulturális rendezvények, ahogy a vallási rendezvények és a nemzetközi migráció erősödése mellett a családi látogatások is összefonódhatnak a turizmussal. Sok esetben a hivatalos utakat, így a konferenciákat, gazdasági és politikai rendezvényeket is összekötik a turistalátványosságok megtekintésével. A katonai rendezvények és magas szintű delegációk miatti biztonsági intézkedések, útlezárások is óhatatlanul érinthetik az ott tartózkodó turistákat.

A rendezvények ilyen jellegű osztályozása, megkülönböztetése azért fontos, mert a biztosítás megszervezésénél a biztosítást végrehajtó magánbiztonsági szolgálatokra és a rendőrségre más-más feladatok hárulnak.

A rendezvények egyéb felosztása:

- az 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvények, azaz a bejelentésköteles rendezvények;
- a gyülekezési jogot nem érintő események;
- a rendőrség által kötelezően biztosítandó rendezvények;
- a rendőrség által külön felkérésre biztosítandó rendezvények;
- a kiemelt biztonsági kockázatúnak minősített sportrendezvények;
- a nem kiemelt kockázatúnak minősített sportrendezvények.

A rendezvények helyszín szerinti felosztása:

- szabadtéren megtartandó rendezvények;
- fedett létesítményben, zárt objektumban megtartandó rendezvények;
- magánterületen megtartandó rendezvények;
- közterületen megtartandó rendezvények;
- közforgalom céljára megnyitott magánterületen megtartandó rendezvények.²

A rendezvények a közönség szempontjából lehetnek:

- nyílt, mindenki számára látogatható és
- zárt körű rendezvények.

2. A rendezvények biztonságáról

A rendezvényekre jellemző, hogy egy relatíve rövid időtartamra nagy mennyiségű embertömeg gyűlik össze, ami magasabb kockázatot is jelent. Ezt szemlélteti két esettanulmányunk is.

A különböző légi parádék, bemutatók során előfordulhatnak balesetek, mint például 2002-ben Ukrajnában, amely az ország egyik legsúlyosabb balesete volt.

Bemutatón zuhant nézőkre az ukrán vadászgép

Ukrajnában egy légi parádé nézőire zuhant egy vadászgép az ország nyugati felében. A balesetben nyolcvanhárom néző veszítette életét, köztük tizenkilenc gyermek. Hatvanhat sérültet kórházban ápolnak, 23-nak – köztük hét gyereknek – kritikus az állapota. A két pilótának sikerült katapultálnia, ők gerinctörést szenvedtek. Leonid Kucsma államfő menesztette a légierő főparancsnokát és a hadsereg vezérkari főnökét. Volodimir Skidcsenko védelmi miniszter pedig benyújtotta lemondását. Az ukrán államfő bejelentette, a haderőreform befejeztéig felfüggesztette az országban a légierő bemutatóit.

A szerencsétlenség okainak kivizsgálására felállított bizottság elnöke, Jevgenij Marcsuk valószínűnek nevezte, hogy az eseményt szervező 14. hadtest parancsnokságának hanyagsága vezetett a katasztrófához. S bár hozzátette, hogy vizsgálják a műszaki meghibásodás lehetőségét is, az ukrán főügyészség már vasárnap bejelentette: rendőri felügyelet alá helyezték Sztrelnyikovot és a légierő három további magas rangú vezetőjét.

Egy rangos ukrán katonai szakértő kijelentette: az okozta a katasztrófát, hogy a nézők túl közelről figyelhették a harci repülőgépek kockázatos manővereit. Vagyim Hrecsanyinov szakértő szerint a rendezők nem tették meg a földön a megfelelő biztonsági intézkedéseket ahhoz, hogy rendkívüli helyzetben a pilóták a nézőktől távol manőverezhessenek.

Részlet a *Bemutatón zuhant nézőkre az ukrán vadászgép* című írásból
Elérhető: <https://index.hu/bulvar/lvov0727/> (A letöltés ideje: 2018. 08. 14.)

A fenti eset is érzékelteti a rendezők felelősségét és azt, hogy mindaz, amit tettek vagy tenni elmulasztottak, milyen mértékben képes befolyásolni az ott lévő emberek, mondhatnánk a (nem ilyen) élményekre vágyó turisták biztonságát.

Sajnálatos módon emlékezetes hazai példánk is van a témában.

² Elérhető: http://archiv.uni-nke.hu/downloads/bsz/bszemle2008/3/07_juhaszl.pdf (A letöltés ideje: 2018. 08.15.)

Három lány meghalt a West Balkánban

2011. január 15-én a West Balkán szórakozóhelyen történt tragikus eseménysorozat hívta fel a figyelmet a rendezvények biztonságát szolgáló jogi környezet alapos szabályozására. A szórakozóhelyen akkora volt az érdeklődés, hogy este tízre megközelítőleg háromezer ember zsúfolódott össze, az épületben a szintek közt egyetlen lépcsőn lehetett közlekedni. Ezen a lépcsőn történt a tragédia: az áldozatok a tolongásban elesetek, és a tömeg nyomásától megfulladtak.

Három fiatal lány vesztette életét szombat éjjel a fővárosi Nyugati tér egyik szórakozóhelyén, a West Balkánban. Az MTI szemtanúkra hivatkozva korábban azt közölte: tömegverekedés tört ki, majd megkéseltek több lányt, a pánikban pedig többeket eltapostak, sok a sérült. Közösségi portálokon állítólagos szemtanúk szintén verekedésről és késelésről írtak.

A rendőrség éjjel tartott sajtótájékoztatóján bejelentették, hogy nem történt késelés, hanem a szórakozóhelyre valószínűleg jóval több embert engedtek be, mint amennyi a hely kapacitása. Vizsgálják, hogy a helyiségben valóban többen tartózkodtak-e, mint amennyi a befogadóképessége, illetve azt is, hogy a megfelelő menekülési útvonalak biztosítottak voltak-e.

A hely befogadóképessége 1600 fő, ennek ellenére csak a ruhatárba tegnap este 1800-an adták be a kabátjukat, sokan pedig nem is használták a ruhatárat. A közösségi portálokon és blogokon beszámoló szemtanúk is azt írják, óriási volt a tömeg.

Éjjel 11 körül pánikhangulat alakult ki, a rendőrség szerint a tömeg „eddig tisztázatlan körülmények között kiáramlott a szórakozóhelyről”, a három lány ekkor halt meg. Az Országos Mentőszolgálat tájékoztatása szerint fél órán keresztül küzdöttek a lányok életéért, azonban nem sikerült megmenteniük őket. További sérülteket nem kellett ellátniuk.

Részlet a *Három lányt megöltek a West Balkánban* című írásból
Elérhető: https://index.hu/bulvar/2011/01/16/harom_lanyt_megoltek_a_west_balkanban/
(A letöltés ideje: 2018. 08. 17.)

A sajnálatos tragédiát követően megalkották a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló kormányrendeletet.³

3. A rendezvények állami szabályozása

Alapvető fontosságú, hogy mindenki – mind a hatóság, mind a rendezvényszervező – tudja azt, hogy mire terjed ki a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: ZTRB) hatálya. Ez kiterjed olyan rendszeresen vagy meghatározott alkalomból, illetve időpontban tartott, nyilvános, nem zárt körű, válogatott lemezbemutató vagy élő előadás útján nyújtott zeneszolgáltatást főszolgáltatásként nyújtó rendezvényre (zenés, táncos rendezvény), amelyen a részvételhez nem kell megváltott ülőhellyel rendelkezni, és azt tömegtartózkodásra szolgáló építményben, építményen, tömegtartózkodásra szolgáló helyiséget tartalmazó építményben, építményen vagy tömegtartózkodásra szolgáló helyiségben tartanak vagy a szabadban tartják, ahol várhatóan lesz olyan időpont, amikor a résztvevők száma meghaladja az 1000 főt.

³ A zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet.

A rendeletet nem kell alkalmazni:

- a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvényekre;
- választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gyűlésekre;
- törvényesen elismert egyházak és vallásfelekezetek által szervezett vallási szertartásokra;
- családi eseményekkel kapcsolatos rendezvényekre;
- a közoktatási intézményekben az intézmény által szervezett rendezvényekre.

Jól érzékelhető ez utóbbi felsorolás folytán, hogy a rendelet alapvetően olyan rendezvényekre vonatkozik, amelyeken a belföldi és a nemzetközi turizmusban érintett polgárok nagy valószínűséggel részt vehetnek. Éppen ezért kicsit részletesebben ki is fejtjük a témát.

3.1. Rendezvények szervezése, bejelentése

Az alábbi táblázat tartalmazza a rendezvények szervezésével, bejelentésével kapcsolatos tudnivalókat.

1. táblázat

Rendezvénytípusok és jellemzőik

	Épületben	Szabadtéren
Engedélyköteles	Olyan alkalmi vagy rendszeres zenés, táncos rendezvény, amelyet tömegtartózkodásra szolgáló építményben (300 főnél nagyobb befogadóképességű helyiség) tartanak. Nem kell alkalmazni: – a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvényekre; – a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gyűlésekre; – a törvényesen elismert egyházak és vallásfelekezetek által szervezett vallási szertartásokra, rendezvényekre; – a családi eseményekkel kapcsolatos rendezvényekre; – a közoktatási intézményekben, az intézmény által szervezett rendezvényekre. Engedélyező hatóság: jegyző. Elbírálási határidő: 20 nap. (A szakhatósági ügyintézkést nem tartalmazza!) [Szabályozza: 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet.]	Olyan alkalmi vagy rendszeres zenés, táncos rendezvény, amelyen a résztvevők száma egy időpontban várhatóan az 1000 főt meghaladja.
Bejelentésköteles	– a művelődési, a sport-, az oktatási létesítményekben, helyiségekben esetenként nem az eredeti rendeltetésnek megfelelő rendezvényekre (vásár, bemutató, kiállítás); – az 500 főnél nagyobb befogadóképességű nem művelődési és sportlétesítményekben, helyiségben tartott alkalmi kulturális és sportrendezvényekre (színi, zenekari, cirkuszi előadás, táncos összejövetel, diszkó, koncert). Bejelentés: a rendezvény előtt 15 nappal. (Szabályozza: az OTSZ 593. §-a.)	Minden szabadtéri, amely nem engedélyköteles (kivéve: szabadon tartható). Bejelentés: a rendezvény előtt 30 nappal. (Szabályozza: az OTSZ 595. §-a.) ⁴
Szabadon tartható	Minden rendezvény, amely nem engedély- és nem bejelentésköteles.	50 fő résztvevő alatt. (OKF szakmai állásfoglalása alapján.)

Forrás: http://jasz.katasztrofavedelem.hu/letoltes/document/jasz/document_116.pdf
(A letöltés ideje: 2018. 08. 15.)

⁴ 28/2011. (IX. 6.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról (OTSZ).

A rendezvény szervezőjének az engedélyeztetéshez kérelmet kell benyújtania a helyi önkormányzat jegyzőjéhez.

A kérelemhez kötelezően csatolni kell a következőket:

- a zenés, táncos rendezvénynek helyt adó építmény, terület azonosításához szükséges, továbbá alapterületére, befogadóképességére vonatkozó adatokat;
- a kérelmező nevét, valamint székhelyét, cégjegyzékszámát, az egyéni vállalkozó nyilvántartási számát;
- a zenés, táncos rendezvény megnevezését;
- a zenés, táncos rendezvényhez kapcsolódó szolgáltatások megnevezését;
- a zenés, táncos rendezvény gyakoriságáról, megtartásának napjairól, kezdésének és befejezésének időpontjáról szóló nyilatkozatot;
- a biztonsági tervet;
- amennyiben ezt külön jogszabály kötelezővé teszi, a tűzvédelmi szabályzatot, az építésügyi hatóság szakhatósági közreműködéséhez szükséges, külön jogszabályban meghatározott építészeti-műszaki dokumentációt két példányban és a tervezői nyilatkozatot.

Fontos szempont a biztonsági terv elkészítése, amely része a kérelemnek, és az alábbi kötelező tartalmi elemei vannak.

Hogy érzékelhető legyen az adott rendezvényen részt vevő turisták biztonságának megteremtése, továbbá annak folyamatos biztosítása érdekében milyen részterületekre kell ügyelni, nézzük át, mit is kell tartalmaznia az úgynevezett biztonsági tervnek.

A biztonsági tervnek tartalmaznia kell:

- a zenés, táncos rendezvény helyszínének alaprajzát;
- befogadóképességét;
- az oda való belépés és eltávozás rendjét;
- a zenés, táncos rendezvény helyszínének baleset, elemi csapás, tömeges rendbontás esetére vonatkozó kiürítési, menekítési tervét;
- a biztonsági követelmények érvényesítésében közreműködők tevékenységének leírását;
- a biztonsági személyzet létszámát;
- az egészségügyi biztosítás feltételeinek meglétére vonatkozó utalást;
- szabadtéri rendezvényeknél a viharos időjárás esetére vonatkozó intézkedési tervet.

A kormányrendelet jól szabályozza a hatálya alá tartozó rendezvények szervezésével, engedélyeztetésével kapcsolatos feladatokat, ami garanciát is jelenthet a pihenni, szórakozni vágyó turistáknak. A biztonságban átélt és megélt kulturális és egyéb élmények viszont garanciát adnak arra, hogy az utazók a jövőben visszatérjenek az élményt nyújtó helyszínekre.

4. Sportrendezvények

A különböző sportrendezvények már az ókorban is nagy tömegeket vonzottak. Napjainkban a társadalmi feszültségek, a szélsőséges jelenségek megjelentek a lelátókon is, ezért a sportot kedvelő, szórakozni vágyó nézők sok esetben távol maradnak a nem megfelelő biztosítású, negatív hangulatú mérkőzésektől, amelyek rossz fényt vetnek a sporteseménynek helyt adó turisztikai desztinációra, elriasztják a sportbarát turistákat.

4.1. A sportrendezvények biztosítása

Sportrendezvény-biztosításon mindazok a tudatos, tervszerű helyzetelemzések, intézkedések és folyamatos értékelések összessége értendő, amelyek a rendezvényen zajló események zavartalanságát, a személy- és vagyonbiztonságot garantálják. A sportrendezvény-biztosítás célja, hogy a rendezvényt a szervezőktől független rendkívüli esemény ne zavarja meg, ne hiúsítsa meg.

A 2018-as SPAR Budapest Maraton, amely „30 ezer induló 80 országból” szlogennel hirdette magát, jól érzékelteti, hogy mennyi turistát érintenek ezen események, de egyben azt is, hogy milyen mérvű biztonsági feladat jelentkezik ezáltal.

A sportrendezvény-biztosítás feladata:

- a rendezvény fajtájának, céljának megfelelő személyi és tárgyi feltételek kialakítása;
- a szervezésben részt vevők közötti együttműködés kialakítása, szükség esetén a külső (például a rendőrséggel való) kapcsolatok megvalósítása;
- a rendbontások megelőzése, az illetéktelen és rendbontást előidéző személyek kiszűrése;
- a megbomlott rend helyreállítása;
- a rendezvényen részt vevők személyi és vagyonbiztonságának biztosítása;
- a rendezvény biztosításának értékelése.

A sportrendezvények biztonságos lebonyolítása nemcsak ma okoz fejtörést a szervezőknek. Már az ókorban is a játékrendező felelőssége volt a játékok zavartalan rendjének fenntartása. A kamerával történő megfigyelést és a beléptetőrendszerek használatát leszámítva a mai és az ókori rendfenntartási módszerek tekintetében sok hasonlóságot találhatunk. A sportról szóló 2004. évi I. törvény részletesen leírja, hogy kit kell szervezőnek és rendezőnek tekinteni, mi a felelősségük, hogyan történjen a beléptetés egy sportrendezvényre, illetve szól a sportrendezvények látogatásától való eltiltásról és a nézőkre vonatkozó szabályokról.

Sportrendezvény szervezője csak sportszervezet, szakszövetség vagy sportági szövetség lehet. Általános szabály, hogy a sportrendezvény lebonyolításáért a szervező felel (Tóth 2011).

A sportrendezvények nyugodt megrendezhetőségének megőrzése, a közösség által elkövetett rendbontások megelőzése évek óta a nemzetközi és a hazai szakmai fórumok állandó témája. A sportrendezvények biztosítása terén különösen nagy jelentőséggel bír a labdarúgó-mérkőzések megfelelő biztosítása, ugyanis ezen rendezvények során több „tömegkatasztrófa” hívta fel a figyelmet a probléma megoldásának sürgősségére. A sajnálatosan tragikus események következményeként az UEFA 1993-ban szabályozta a rendezvények

biztonságos megtartását, amely be nem tartása fegyelmi büntetéssel sújtható. A nemzetközi szövetség állásfoglalása szerint a rendezők, a szövetségek és az egyesületek vállalják a felelősséget az általuk szervezett programokért. Az ő felelősségük, hogy a lehetőségeikhez mérten mindent megtegyenek az adott stadionban és annak környékén a mérkőzés előtt, alatt és azt követően a rend és a biztonság fenntartásáért.

Hillsborough-tragédia

Húsz esztendeje, 1989. április 15-én az angol labdarúgás legszörnyűbb tragédiáját élte át. A Liverpool FC – Nottingham Forest FA-kupa-elődöntőn a sheffieldi Hillsborough-stadionba benyomuló drukker 96 szurkolót tapostak halálra. A tragédia következménye, hogy ma az angol labdarúgó Premier League nézői a világ legbiztonságosabb pályáin szurkolhatnak.

1989. április 15-én a sheffieldi Hillsborough-stadionban az FC Liverpool és a Nottingham Forest lépett pályára az FA-kupa elődöntőjében, a találkozó azonban mindössze hat percig tartott. Miközben a Vörösök támadója, Peter Beardsley eltalálta a kapufát, az ellentétes kapu mögött, a túlsúfolt Leppings Lane-tribünön a szurkolók már az életükért küzdöttek.

Az FA-kupa sheffieldi elődöntőjére érkező liverpooli szurkolókat a stadion Leppings Lane felőli oldalán öt szektorban szerették volna elhelyezni, amelyek mindegyike 1600–1600 embert tudott biztonságosan befogadni. (Ironikus, hogy korábban a lelátórészt 2200 főre hitelesítették, de éppen a katasztrófa előtt három évvel csökkentették a beengedhető szurkolók számát.)

14.30-ra, fél órával a mérkőzés kezdete előtt a kapu mögötti 3-as és 4-es szektor már zsúfolásig megtelt, ám az utcán még mindig szurkolók ezrei várokoztak, hogy a forgóajtókon keresztül bejussanak.

14.52-kor a rendőrség elrendelte, hogy a legnagyobb, C kaput nyissák meg a drukker előtt – ez okozta a végzetes tragédiát. Mintegy kétezer liverpooli drukker nyomult be a stadionba, s miután a folyosók éppen a 3-as és 4-es szektorhoz vezettek, automatikusan oda akartak betódulni.

A bent lévők közül néhányan a kerítésen keresztül próbáltak átmászni az üres szektorokba, akinek ez nem sikerült, azt halálra taposták.

Az 1600 főre hitelesített szektorokban háromezren is lehettek, s 15 órakor elkezdődött ugyan a mérkőzés, ám nem sokkal később már halottak, sérültek és pániktól megzavarodott emberek tömege lepte el a játéktérrel, s 6 perccel 15 óra után a játékvezető lefújta a mérkőzést.

94-en a helyszínen vesztették életüket – köztük a mai liverpooli csapatkapitány, Steven Gerrard akkor tízéves unokatestvére –, a 14 esztendős Lee Nicol négy nappal később, a kórházban halt bele a sérüléseibe, a 96. áldozat, Tony Bland pedig négy év kómát követően, 1993 márciusában távozott az élők sorából. Összesen további 766-an szenvedtek sérülést, sokan közülük máig nem tudták feldolgozni az átélt szörnyűségeket.

A Hillsborough-tragédiát követően Angliában vizsgálat kezdődött: Lord Justice Taylor vezette azt a bizottságot, amely ajánlásokat fogalmazott meg a stadionok biztonságosabbá tételére és a futballhuliganizmus visszaszorítására.

A Taylor-jelentés 1989. augusztus 4-én jelezte, a tragédiát a rendőrség rossz tömegkezelése, illetve a C kapu megnyitása okozta, s visszautasította azokat a vádak, amelyekkel például a South Yorkshire-i rendőrség a szurkolókra próbálta áthárítani a felelősséget, mondván, ők érkeztek késve, ráadásul részegen.

A Taylor-jelentés ellenére a sheffieldi bíróság 1990. augusztus 14-én úgy határozott, bizonyítékok hiányában senki ellen sem emel vádat. A brit futballtörténelem súlyosabb katasztrófájáért azóta sem vontak senkit felelősségre.

Részlet *A nap, amely megváltoztatta az angol futballt* című írásból

Elérhető: www.origo.hu/sport/futball/20090415-20-eve-volt-a-hillsboroughtragedia-96-halott-liverpool-nottingham-1989.html (A letöltés ideje: 2018. 08. 22.)

A fenti eset is jól példázza, hogy egy egyszerű átgondolatlan lépésnek is milyen súlyos következményei lehetnek olyan esetben, amikor nagy tömeget érintenek az intézkedések, ezért is olyan fontos a megfelelő előkészület és felkészülés. E nélkül ugyanis a rendezvényen részt vevők, a turisták biztonsága vagy, ahogy láttuk, akár az életük is veszélyben lehet.

4.2. A sportrendezvények biztonságának szabályozása Magyarországon

A sportról szóló 2004. évi I. törvény, továbbá a sportrendezvények biztonságáról szóló 54/2004. (III. 31.) Korm. rendelet és a 8/2010. (OT5.) ORFK utasítás a sportrendezvények minősítéséről és rendőri biztosításáról együttesen szabályozza a sportrendezvények biztonságát, amelynek hatálya a labdarúgás, a kézilabda, a kosárlabda, a vízilabda, a jégkorong sportág országos sportági szakszövetsége által, illetve közreműködésével szervezett versenyrendszer legmagasabb bajnoki osztályában szervezett mérkőzésekre, a legmagasabb bajnoki osztályban szereplő sportszervezetek részvételével megtartott nemzeti kupamérkőzésekre, a nemzetközi kupamérkőzésekre, valamint a nemzeti válogatottak mérkőzéseire terjed ki. Ugyanis ezen sportágak rendezvényein van a legnagyobb létszámú nézőközönség, amelyek nem kis része hazai vagy külföldi turista.

A Sportrendezvényeket Biztonsági Szempontból Minősítő Bizottság (a továbbiakban: Minősítő Bizottság) javaslata alapján az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) – a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint – dönt a sportrendezvények biztonsági kockázat szerinti minősítéséről. A Minősítő Bizottság a sportrendezvény biztonsági kockázat szerinti minősítésére legkésőbb a mérkőzés megrendezése előtt 18 nappal tesz javaslatot. Az ORFK a döntést közli a sportág országos szakszövetségével és a sportrendezvény szervezőjével. A sportrendezvény szervezéséről az annak helye szerint illetékes rendőrkapitányságot, a fővárosban a Budapesti Rendőr-főkapitányságot legalább tizenöt nappal a sportrendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően írásban tájékoztatni kell. A tájékoztatási kötelezettség a szervezőt terheli.

A biztonsági terv elkészítése elengedhetetlen része a sportrendezvények szervezésének, a hatóság részére történő kötelező tájékoztatásnak. Annak érdekében, hogy reálisan felmérhető legyen, hogy a rendezvényen részt vevők – így adott esetben a turisták is – milyen kockázatokkal kell, hogy számoljanak, illetve hogy a rendezők ténylegesen felkészültek-e a várhatóan jelentkező kockázatok kezelésére, valamint kell-e a hatóságoknak kiegészítő, kockázatsökkentő, illetve kockázatkezelői kapacitást biztosítaniuk.

A sportrendezvény biztonsági tervének tartalmaznia kell:

- a sportrendezvény megnevezését, helyét, időpontját és időtartamát, a rendező szerv, rendező megnevezését, képviselőinek nevét és címét, továbbá a rendezvény helyszínének leírását és vázlatrajzát;
- a jegyértékesítés módját, a kiadható belépőjegyek szektoronkénti számát, a jegyek vásárlásához (elosztásához) kapcsolódó esetleges korlátozásokat;
- a sportrendezvény helyszínére való belépés és eltávozás rendjét;
- a közönségnek – különösen a fogyatékos nézőknek – a sportrendezvény helyszínén történő elhelyezésére, az elhelyezés esetleges megváltoztatására vonatkozó előírásokat;
- a sportrendezvényre be nem vihető tárgyak körét, a tárgyak őrzésének helyét és az őrzés módját, azokat a magatartásokat, amelyek tanúsítója a sportrendezvényről eltávolítható, vagy akinek a belépése megtagadható;
- a sportrendezvényen való részvétel feltételei, a részvétellel vonatkozó korlátozások, továbbá a sportrendezvény belső rendjére vonatkozó szabályok nyilvánosságra hozatalának módját;
- a rendezésben közreműködők nevét, létszámát, tevékenységük szabályait, a sportrendezvény biztonsága érdekében a rendezőszerv, rendező által alkalmazni kívánt technikai-védelmi berendezéseket, azok alkalmazási módjának leírását;
- a sportrendezvény helyszínének baleset, elemi csapás, tömeges rendbontás esetére vonatkozó írásbeli kiürítési, menekítési tervét, figyelemmel a fogyatékos személyek menekítésének biztosítására;
- a rendezvény környezetében található közlekedési csomópontok vázlatrajzát;
- a rendezésben közreműködők elhelyezésének és alkalmazásának tervét;
- a kiemelt biztonsági kockázatúnak minősített labdarúgó-mérkőzés esetén a vendégcsapat szurkolóinak kísérését végrehajtó, a rendezésben közreműködők elhelyezésének és alkalmazásának tervét;
- a kiemelt biztonsági kockázatúnak minősített labdarúgó-mérkőzésekre utazó sportszervezet vagy annak biztonsági felelőseivel folytatott egyeztetés eredményét, valamint a rendezésben közreműködők igénybevételeének módját, a vendégrendezők felhatalmazását és feladatai ellátásának rendjét;
- a sportrendezvény megszakítására, felfüggesztésére és befejezetté nyilvánítására vonatkozó sportszakmai eljárásokat;
- a médiaakkreditáció módját és működési területük pontos meghatározását.

A sportrendezvény biztonsági tervéhez a szervezőnek másolatban mellékelnie kell a külön jogszabályok által megkövetelt – a sportrendezvény helyszínére vonatkozó – hatósági engedélyeket.

A tájékoztatást a rendezvény helye szerinti rendőrkapitányság, a fővárosban a Budapesti Rendőr-főkapitányság a beérkezés napján írásban továbbítja a Minősítő Bizottság részére.

4.3. A sportrendezvények minősítésének rendje

A minősítéssel kapcsolatos eljárást az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közrendvédelmi Főosztály folytatja le, amelynek keretében a sportrendezvény szervezőjével (sportszervezettel) folytatott konzultáció, valamint az érintett sportágak országos sportági szakszövetségeivel, a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara képviselőjével, valamint a sportigazgatási szerv vezetőjével, illetve annak képviselőjével folytatott előzetes egyeztetés végrehajtására 9 főből álló Előkészítő Szakértői Csoportot működtet.

A sportrendezvények minősítésével kapcsolatos eljárás speciális szabályait a csoport ügyrendje tartalmazza.

Az ORFK Közrendvédelmi Főosztályának vezetője a normál, a fokozott és a kiemelt biztonsági kockázatúvá minősített sportrendezvényekről értesíti az érintett rendőri szervet, továbbá a határozat megküldésével a jogszabályban meghatározott szervezetek képviselőit.

A rendezvények és a sportrendezvények mindegyike különböző biztosítási feladatokat ír elő a biztosításban részt vevő szervezetek számára. A sportrendezvények minősítése határozza meg a konkrét biztosítási feladatokat. Napjainkban kiemelt figyelmet fordít a társadalom a magánbiztonsági szolgálatok és a rendőrség tevékenységének, így többek között a sportrendezvények biztosítottságának és biztosításának is.

A sportrendezvények körül kialakult, sok esetben a társadalom elítélését kiváltó botrányos szurkolói magatartások előidézik a tömegkezelésben, a biztosításban részt vevő szervezetek együttműködésének jelentőségét és fontosságát.

A magyarországi szabályozás és az elmúlt évek sporteseményeinek tapasztalatai alapján kijelenthetjük, hogy a hazánkba érkező sportbarát turisták, szurkolók biztonságát a jogszabályi környezet, az állami és magánbiztonsági szervezetek feladatellátásuk során biztosítják.

5. Tanácskozások, delegációk biztosítása

A Magyarországra érkező külföldi delegációk biztosítása rendkívül komplex feladat-végrehajtást követel meg a hazai rendvédelmi szervektől – rendőrség, Terrorelhárítási Központ –, amelyek feladatkörébe tartozik az utazásukkal, a tanácskozással, a szállással, a szabadidős stb. programokkal kapcsolatos biztonsági kérdések kezelése.

Mindez közvetve és közvetlenül is érintheti a turistákat. Egyrészt a delegációk zavartalan mozgása, közlekedése miatti lezárások a turistákat útvonal-módosításra vagy várakozásra kényszeríthetik. Másrészt viszont maga a delegáció vagy az ismert személy, vagy maga a delegáció biztosítása is látványosságot jelenthet, vagyis potenciális turistacélpontot.

A védett személyek – kormányfők, delegációk – szállítása gyakran magas kockázattal jár. Veszélyeztethetik őket merénylők, terroristák és közönséges bűnözők. Védelmük megszervezése magas fokú együttműködést igényel a különböző rendvédelmi szervezetektől. Speciális eszközök, járművek alkalmazását igényli a biztosításuk.

Több mint háromezer rendőr védi a külföldi delegációt Budapesten

Magas rangú politikusok, köztük 25 védett személy és több mint 1000 üzletember érkezett Budapestre. A vendégek biztonsága és a delegációk mozgása miatt többfelé korlátozták a forgalmat, ami jelentős fennakadásokat okozott.

Holnap, holnapután is lesznek lezárások, így továbbra sem érdemes autóval bemenni a belvárosba. A villamos, a metró és a séta lehet a legjobb megoldás – hangzott el az M1 Híradójában.

A biztonság volt a leglátványosabb díszlet a pesti Vigadóban Kína és a 16 közép-kelet-európai ország gazdasági fórumán. A háromnapos eseményen részt vevő ezer üzletemberre és a politikusokra több mint háromezer rendőr vigyáz, vagyis minden résztvevőre három biztonsági ember jut. A résztvevők között 25, kiemelten védett személy van.

A különleges védelmi intézkedések részeként a delegációs útvonalak mentén már napokkal korábban lehegesztették a csatornafedeleket. A belvárosban állig felfegyverzett kommandósok járőröznek, a biztonsági zóna határára telepített ellenőrző-átesztő pontokon robbanóanyag-kereső kutyákat lehet látni.

A vegyi vagy sugárzó anyagokkal elkövetett támadás hatásainak kivédésére a honvédség egy mozgó havárialaboratóriumot is bevetett. A Honvédkórházban pedig fokozott egészségügyi készenlétet rendeltek el, hogy szükség esetén azonnal megkezdhessék egy védett személy ellátását.

A védett személyeket szállító konvojokat a levegőben rendőrségi helikopterek kísérik. Orbán Viktor kormányfő és Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter a Vigadó bejáratánál várta a gazdasági fórumra érkező kínai miniszterelnököt. Li Ko-csiang és kísérete egy 50 autóból álló konvojval érkezett az eseményre.

A kínai miniszterelnök ugyanolyan szintű védelmet kap Magyarországon, mint amit a világ legveszélyeztetettebb vezetői szoktak kapni. Az M1 értesülései szerint Li Ko-csiang magyarországi látogatásának biztosítását több hónapos egyeztetés előzte meg. Az M1 úgy tudja, a miniszterelnököt csak a legszűkebb testőrsége kísérte el. Közülük több személybiztosítónak helyismerete is van, mert már járt itt hasonló feladattal.

Magyarországon a rendvédelmi szervezeteknek legutóbb 2011-ben, az uniós elnökség alatt lezajlott EU-csúcs idején kellett olyan összetett, sokszereplős személyvédelmi feladatot ellátniuk, mint most, a 16 + 1 csúcstalálkozón.

Részlet a *Több mint háromezer rendőr védi a külföldi delegációt Budapesten* című írásból
Elérhető: www.hirmagazin.eu/tobb-mint-haromezer-rendor-vedi-a-kulfoldi-delegaciot-budapest (A letöltés ideje: 2018. 08. 18.)

Hazánk nemzetközi politikai szerepvállalásának növekedésével különböző nemzetközi szervezetekhez történő csatlakozással, a környező országokkal történő jószomszédi viszony

megszilárdulásával egyre gyakrabban kerül sor a külföldi állami vezetők és küldöttségek látogatására. Ezen látogatások során az állami vezetők kölcsönös eszmecserét folytatnak, nemzetközi szerződéseket kötnek, tárgyalásokat folytatnak a problémák megoldására, és átadják egymásnak az elért eredményeket és tapasztalatokat. A kulturális és gazdasági kapcsolatok révén hazánk baráti viszonyt alakít ki más országokkal. Ezen látogatások során biztosítani kell, hogy a védett vezetőket ne érje támadás, életük, testi épségük ne kerüljön veszélybe, a kitűzött programhelyeikre zökkenőmentesen és pontosan megérkezzenek. Mindez viszont akár jelentős mértékben befolyásolhatja az éppen akkor ott tartózkodó turisták mozgását és tevékenységét, talán nem kis részben biztonságát is.

Felhasznált irodalom

- Hírmagazin (2017): *Több mint háromezer rendőr védi a külföldi delegációt Budapesten*. Elérhető: www.hirmagazin.eu/tobb-mint-haromezer-rendor-vedi-a-kulfoldi-delegaciott-budapesten (A letöltés ideje: 2018. 08. 18.)
- Index (2002): *Bemutatón zuhant a nézőkre az ukrán vadászgép*. Elérhető: <https://index.hu/bulvar/lvov0727/> (A letöltés ideje: 2018. 08. 04.)
- Index (2011a): *Három lány meghalt a West Balkánban*. Elérhető: https://index.hu/bulvar/2011/01/16/harom_lanyt_megoltek_a_west_balkanban/ (A letöltés ideje: 2018. 08. 04.)
- Index (2011b): *Nem találtak szúrásra utaló nyomot*. Elérhető: https://index.hu/bulvar/2011/01/16/nem_talaltak_szurasra_utalo_nyomot/ (A letöltés ideje: 2018. 08. 20.)
- JUHÁSZ László (2008): Rendezvénybiztosítás, sportrendezvények biztosítása (különös tekintettel a labdarúgó-mérkőzések biztosítására). *Bolyai Szemle*, 17. évf. 3. sz. 91–102.
- Origo (2009): *A nap, amely megváltoztatta az angol futballt*. Elérhető: www.origo.hu/sport/futball/20090415-20-eve-volt-a-hillsboroughtragedia-96-halott-liverpool-nottingham-1989.html (A letöltés ideje: 2018. 08. 22.)
- Rendezvényszervezés. (2012). Nyíregyháza, TÁMOP 4.1.1.A-10/1/KONV-2010-0013 számú „Versenyképes Nyíregyházi Főiskola” című projekt. Elérhető: www.nyf.hu/ugyvitel/sites/www.nyf.hu/ugyvitel/files/Tananyag/Veres%20Gabriella_Rendezv%C3%A9nyszervez%C3%A9s%20jegyzet.pdf (A letöltés ideje: 2018. 08. 13.)
- TÓTH Nikolett Ágnes (2011): A sportrendezvények biztosítása az antik Róma sportjogában a hatályos hazai szabályrendszer figyelembevételével. *Publicationes Universitatis Miskolcensis. Sectio Juridica et Politica*, Tom. 29, No. 1. 153–166. Elérhető: <http://midra.uni-miskolc.hu/document/12292/4364.pdf> (A letöltés ideje: 2018. 08. 15.)

Felhasznált jogszabályok

2004. évi I. törvény a sportról
- 54/2004. (III. 31.) Korm. rendelet a sportrendezvények biztonságáról
- 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről
- 28/2011. (IX. 6.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról (OTSZ)
- 8/2010. (OT5.) ORFK utasítás a sportrendezvények minősítéséről és rendőri biztosításáról

Melléklet

A rendezvényszervezés főbb nemzetközi szervezetei

Kongresszusszervezők Nemzetközi Szövetsége – International Association of Professional Congress Organizers (IAPCO)

A világ élvonalbeli kongresszusszervezőit tömöríti, kb. 41 tagja van. A szövetség megjelentette a kongresszusi szakma kilencnyelvű szakszótárát, amely megadja a szaksargon szavainak magyarázatát is.

Kongresszus és Konferenciaszervezők Nemzetközi Szövetsége – International Congress and Convention Association (ICCA)

1964-ben jött létre, titkársága Amszterdamban működik. A legátfogóbb szervezet, hét kategóriában (utazási irodák, légitársaságok, kongresszus- és kiállításszervezők, állami irányítóhivatalok és -testületek, kongresszusi központok, kongresszusi irodák, szállodák, egyéb szállítók, szolgáltatók) tömöríti tagjait. Az ICCA állította össze és rendelkezik a világ legnagyobb konferencia-adatbankjával, amelyben jelenleg 9000 rendezvény története és jellemzői találhatók meg (létszám, teremigény, titkársági címek, időpontok stb.)

Európai Kongresszusi Városok Szövetsége – European Federation of Conference Towns (EFCT)

Az Európai Kongresszusi Városok Szövetsége 1958-ban alakult. Egy várost csak egy tag képviselhet, ez leggyakrabban a város idegenforgalmi hivatalának kongresszusi osztálya vagy kongresszusi központja. Titkársága Brüsszelben működik. Szoros kapcsolatban áll az Európai Unió vezető hivatalaival.

Nemzetközi Szervezetek Szövetsége – Union of International Associations (UIA)

Székhelye Brüsszelben van. Óriási adatbázissal és szakmai elemzésekkel rendelkezik, amelyek a szakma számára nagy jelentőségűek. Az általános statisztikai felmérések eredményeit évente teszik közzé. Mind a négy fent említett szervezetnek vannak magyar tagjai is.

A rendezvényszervezés legfontosabb magyar szervezetei

Magyar Rendezvényszervezők Szövetsége (Maresz)

A Maresz 1994-ben alakult meg a rendezvényszervezői szakma hazai és nemzetközi elismertetésére. A Mareszt 15 cég alapította, a taglétszám ma már 61-re emelkedett és folyamatosan bővül. A Maresz célja a hazai rendezvényszervezés működési feltételeinek javítása. Minden fórumon törekszik arra, hogy elősegítse a rendezvényszervezést támogató gazdasági és pénzügyi környezet kialakítását, valamint az infrastruktúra fejlesztését. A rendezvényszervezést akadályozó intézkedések és jelenségek elleni fellépés a Maresz érdekvédelmi tevékenységének alappillére.

Magyar Kongresszusi Iroda (MKI)

A Magyar Kongresszusi Iroda 1990-ben alakult, és 2000. január 1-je óta a Magyar Turizmus Rt. szervezeti egységként működik. Nonprofit szervezetként az a fő célja és feladata, hogy Magyarországon minél több nemzetközi ülést, konferenciát, kongresszust tartsanak, és ehhez felhasználja a marketing és a public relations (PR, közönségkapcsolat) minden lehetséges eszközét.

Célja továbbá, hogy összehangolja a rendezvényszervezők munkáját, és techniká-jukat egyesítse. Tagjai a kongresszusi turizmust szervező és lebonyolító gazdálkodó szervezetek. A legjobb ajánlat elkészítése érdekében az egyesülés egymás között is versenyezteti tagjait egy-egy konferencia megrendezésének elnyerésére. Tevékenységi körébe tartozik az adatgyűjtés, -szolgáltatás, információszerzés és -továbbítás, kiadványok összeállítása és publikálása, nemzetközi szervezetek munkájában való részvétel, segítségnyújtás pályázatok elkészítéséhez, ötletek közvetítése. Tehát fontos tervező, piackutató, koordináló, érdekképviselői és információs tevékenységet lát el. Két fő kiadványa a magyarországi rendezvénytár és a tagok szolgáltatásainak ismertetője.

Budapest a világ legjelentősebb nemzetközi rendezvényszervező városai közül az előkelő 6. helyet foglalja el. Budapest esetében évek óta hangsúlyozzák azt, hogy földrajzi fekvése és az ország nyitottsága fontos az ország „hídszerepének” betöltésében a kelet–nyugati kapcsolatok területén.

Fontosabb budapesti helyszínek és kapacitásuk*Hotel InterContinental*

Hatalmas báltermét (520 fős) három részre lehet felosztani, amelyek külön-külön is bérelhetők. Ezenkívül öt panorámaszobával rendelkezik még, amelyekből gyönyörű kilátás nyílik a Dunára.

Grand Hotel Royal Corinthia

Harminc konferenciatermében 2200 fős rendezvények szervezésére van lehetőség. Első emeleti termei között található egy bálterem (450 székkal) és hét ülésterem, amelyek összenyithatók egy nagy teremmé. Van egy olyan konferenciaterme is, amely hat elkülönített teremmé alakítható át.

Hilton Budapest

A Hilton Budapest húsz rendezvényterme és nemrégiben felújított, 660 fő befogadására alkalmas konferencia- és bálterme korszerű audiovizuális és tolmácsberendezésével ideális színhelyet biztosít nemzetközi konferenciák, sajtótájékoztatók, tréningek, fogadások és gálavacsorák megrendezésére. Mindegyik terme rendelkezik hangosítóberendezéssel, elektromos csatlakozással, széles sávú és vezeték nélküli internetcsatlakozási lehetőséggel, légkondicionálással stb.

Pesti Vigadó

A Vigadó rendelkezik a legnagyobb hangversenyteremmel: 600 fő ültethető le. Bérleti díja is attól függ, hogy át kell-e rendezni a termet. A közepes árkategóriába sorolható.

Magyar Tudományos Akadémia főépülete

A neoreneszánsz épület a Duna rakpartján található, a Lánchíd mellett. Az egyik legnépszerűbb hely a budapesti tudományos konferenciák és rendezvények körében. Az épület belülről is szépen díszített.

Hungexpo A pavilon

Ebben az épületben 500 fő ültethető le. Főleg vásárokat és kiállításokat rendeznek itt. Egy évre szóló vásárnapot adnak ki, tehát többnapos rendezvény esetén minimum egy évvel (egynapos rendezvény esetében 3 hónappal) előbb le kell foglalni az időpontot. Bérleti díját tekintve a közepes árkategóriába sorolható.

Budapesti Kongresszusi Központ

Az egyik legfontosabb helyszín a Budapesti Kongresszusi Központ. Legnagyobb termében, a Pátria teremben 2000 főt lehet leültetni. Főleg kongresszusok, konferenciák rendezésére alkalmas.